

КАЛАБУХІН Ю.Є., д. техн.н., професор

Український державний університет залізничного транспорту

КАМЕНЕВА Н.М., канд.економ.н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ НА РОЗВИТОК ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах карантинних заходів, спричинених глобальною пандемією коронавірусу спостерігається зачне зниження макроекономічних показників, але висновки про те, що це нова Велика депресія є перебільшенням.

Промислове виробництво США за роки Депресії впало на 46%, Великобританії –на 24%, Німеччини–на 41%, Франції –на 32%.

Станом на 1933 рік кількість безробітних в розвинених країнах (32 країни) становило 30 млн. осіб та половина з них –у США. У Штатах піковий рівень безробіття був досягнутий в 1933 р. –24,9%, в Німеччині та Великобританії в 1932 р. –30% і 22,1% відповідно. За час Депресії в США збанкрутували 32 тис. компаній та 5 тис. банків. У США обсяг готівки в обігу до кінця 1932 р. виріс в 12,5 разів: гроші перетекли з банківської системи «під матраци». Ціни знизилися на 30%, втім, як і рівень зарплати. Три чверті працюючих людей в Америці в 1932 р. були зайняті неповний робочий тиждень. Штати почали рахувати померлих від голоду. У 1931 р. таких було 20 осіб, а в 1934 р. –110. Від 200 тис. до 2 млн. людей залишилися без домівок.

Кризи світового масштабу були й після Великої депресії.

У **1973-1975 рр.** вибухнула енергетична криза внаслідок війни Ізраїлю і Єгипту. Видобуток нафти країнами ОПЕК було знижено, а відпускні ціни зросли на 70%.

19 жовтня 1987 року відбулося масштабне падіння індексу Доу-Джонса, яке перевищило навіть пік 1929 року. За день він впав на 22,6%.

У **1997 році** вибухнула криза в країнах Південно-Східної Азії. На той час «азійські тигри» – Таїланд, Індонезія, Філіппіни, Малайзія, Сінгапур – акумулювали половину світових інвестицій, економіка була перегріта, а відтік капіталу спровокував паніку та обвал валюти в Таїланді із подальшою ланцюговою реакцією.

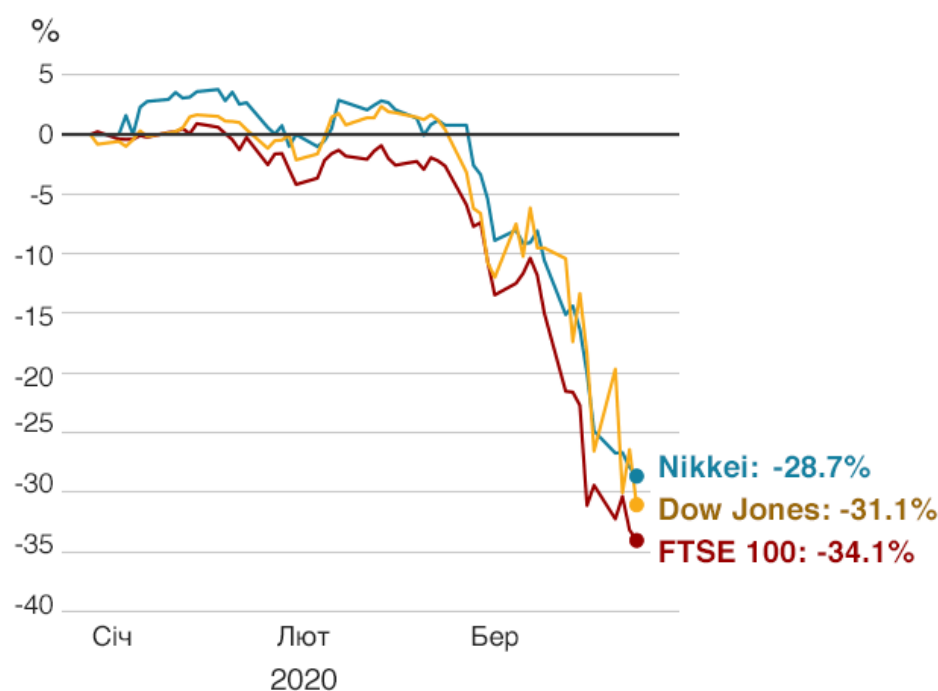
Криза **2007 року**, яка почалась на іпотечному ринку США, перекинулась на всю фінансову систему. Впали найбільші американські банки, та в 2008 році фінансова криза трансформувалась на світову економічну.

2020 рік зазнав нових глобальних економічних викликів та ризиків. «*Чи не вперше в історії економічний прогноз набагато більше залежить від прогнозів*

епідеміологів, аніж економістів», – заявила директорка-розпорядниця МВФ Кристаліна Георгієва.

Глобальні тенденції економічної нестабільності можна чітко продивитися, аналізуючи інвестиційних клімат. Інвестиційні показники доцільно дослідити шляхом аналізу трендів світових фондових ринків, о представлені на рис. 1.

Вплив коронавірусу на ринки від початку спалаху

Джерело: Bloomberg, 19 березня 2020, 13:00 GMT

BBC

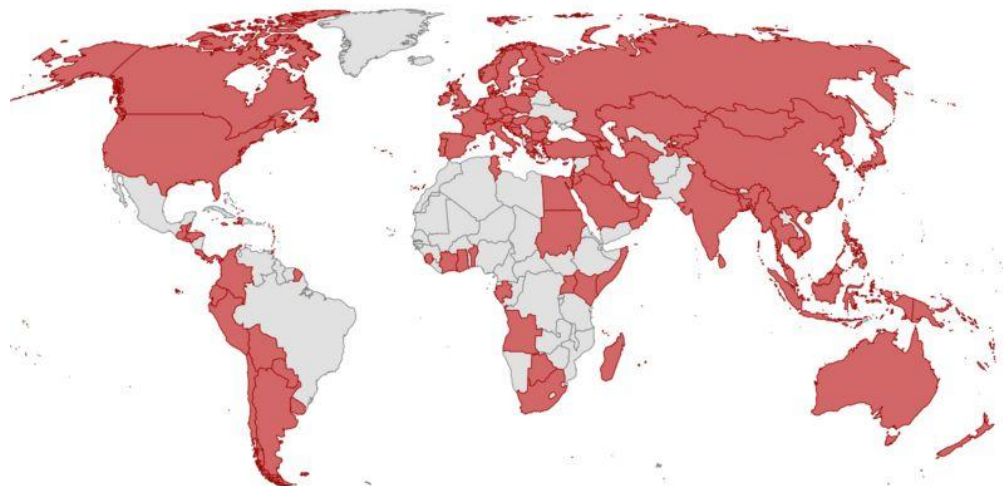
Рис. 1 – Тренди світових фондових ринків [1]

Американський DowJones та британський FTSE пережили рекордні падіння за понад 30 років – від 1987. Ці цифри означають: інвестори бояться, що поширення коронавірусу припинить зростання економіки, а дії урядів будуть недостатніми, аби запобігти поширенню хвороби. У відповідь на це центральні банки у багатьох країнах почали знижувати облікові ставки, щоб зробити гроші дешевшими, а позики – доступнішими. В теорії це також має підтримати споживчий попит. Серед тих, хто пішов на зниження облікової ставки, Федеральна резервна система США та Банк Англії [1].

Найбільших втрат в умовах пандемії зазнали авіаційна та туристська галузі світової економіки. Вірус спонукував 21 авіакомпанію скасувати всі рейси до материкового Китаю, включаючи Delta, United, Qantas та AirFrance/KLM. Серед найпопулярніших міжнародних перевізників найбільше постраждав гонконзький CathayPacific, який скасував 90% рейсів до найбільших міст материкового Китаю. Близько 30% потужності мережі було скорочено, і

вони попросили 27 000 своїх працівників взяти неоплачувану відпустку, щоб допомогти компанії залишатися на плаву. Уряди по всьому світу запровадили заборони на подорожі, аби стримати поширення вірусу. ЄС на 30 днів закрити свої зовнішні кордони для усіх, хто не є громадянами країн-членів. Це безпрецедентний крок. У США наклали обмеження на авіасполучення із Європою. Країни, які запровадили заборони на в'їзд представлені на рис. 2

Понад 100 країн запровадили обмеження на подорожі через коронавірус

Джерело: Міжнародна асоціація повітряного транспорту, дослідження BBC, 19 березня 2020 **BBC**

Рис. 2 – Перелік країн, що запровадили заборони на в'їзд у зв'язку із пандемією [1]

У Британії підраховали, що за рік від вересня 2018 до вересня 2019 країну відвідали 415 тисяч туристів з Китаю. За даними VisitBritain, китайські туристи зазвичай витрачали за поїздку утричі більше, ніж середній показник. Їхній «середній чек» у Британії дорівнював 1 680 фунтів. Страх заразитися на коронавірус та урядові заклики залишатися вдома мають катастрофічні наслідки для готельного та ресторанного бізнесу. За даними OpenTable, в середині березня цього року у порівнянні з тим самим періодом минулого бронювання практично припинилися. У Канаді було скасовано 94% бронювань, у Німеччині –90%, у Британії –82%, США –84%.

Ціни на нафту впали до найнижчого рівня майже за 20 років –від червня 2001 року, що пов'язано із зниженням обсягів споживання нафти та нафтопродуктів, а також високими ризиками для інвесторів. За оцінками Організації з економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), через пандемію коронавірусу зростання світової економіки може виявитися найменшим від після кризового 2009 року. Прогнози представлені на рис. 3

ОЕСР понизила прогноз зростання

Економічне зростання (ВВП), як очікують, сповільниться у 2020

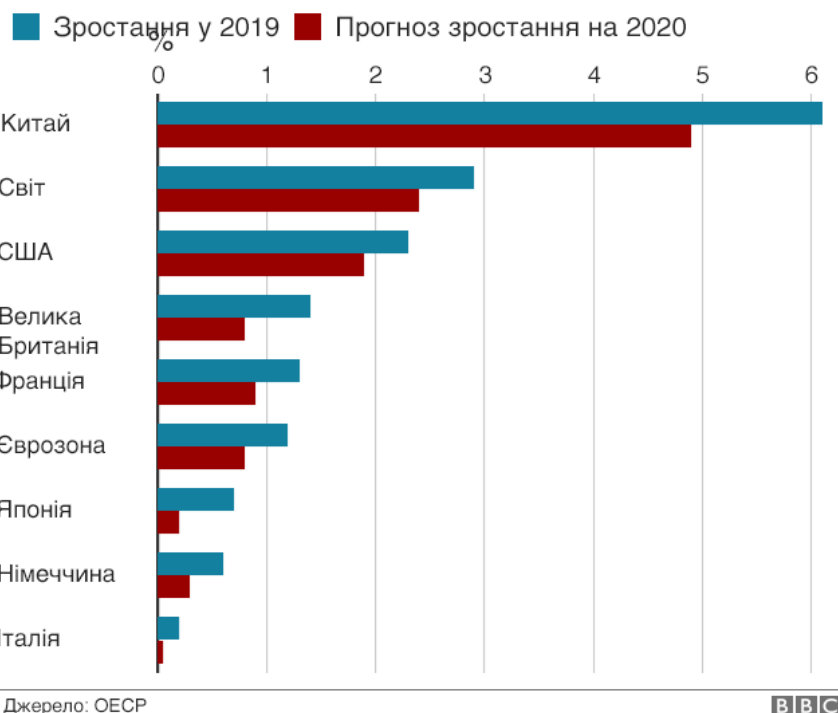

Рис. 3 – Прогнози зростання глобальної економіки [1]

Якщо ще у листопаді ОЕСР прогнозували, що у 2020 році глобальна економіка зросте на 2,9%, то зараз прогнози погіршилися на пів відсотка – до 2,4%. У разі ж, коли пандемія коронавірусу триватиме довше і матиме важчі наслідки, коли підприємства залишатимуться закритими, а працівники залишатимуться вдома, у 2020 світова економіка може зрости лише на 1,5% [2].

Тобто, незважаючи на те, що макроекономічні показники, дійсно, мають від’ємну динаміку, мова йде про падіння темпів зростання, що не те саме як падіння самих показників (ВВП).

Список використаних джерел

1. BBC Україна. Офіційний сайт. Коронавірус в цифрах: як змінилася світова економіка. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-51994936>
2. Коронавірус: вплив на китайську та глобальну економіку. URL: <https://www.imena.ua/blog/coronavirus-impact-on-chinese-and-global-economy/>
3. Hromadske TV. Економіка в добу «коронавірусної паніки»: проблеми з торгівлею, туризмом і фінансами. URL: <https://hromadske.ua/posts/ekonomika-v-dobu-koronavirusnoyi-paniki-problemi-z-torgivleyu-turizmom-i-finansami>
4. Офіційний сайт Рубрика. Коронавірус: як епідемія коронавірусу загрожує світовій економіці? URL: <https://rubryka.com/article/koronavirus-ekonomika/>

5. Офіційний сайт ЗІК. URL:
https://zik.ua/blogs/nikhto_ne_vriatuietsia_na_hlobalnu_ekonomiku_chekaiut_roky_zlyhodniv_pislia_koronavirusu_960960

6. МВФ: Криза через коронавірус може стати глибшою за рецесію 2008-2009 років. URL: <https://www.dw.com/uk/%D0%BC%D0%B2%D1%84a-52893608>

КАЛИЧЕВА Н.Є, д. екон. н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

МАСАН В.В. аспірант

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Різноманітні інформаційні технології входять до складу локальних, регіональних і глобальних інформаційних систем. На їхній базі формуються світові інформаційні ресурси та створюється світовий інформаційний простір. Це призводить до утворення значної кількості інтернаціональних, мультинаціональних і транснаціональних інформаційних систем.

Формування загальних міжнародних інформаційних ресурсів - об'єктивний глобальний процес. Але інформаційні ресурси формуються не лише в глобальному середовищі, сучасні вимоги ринку призводять до необхідності формувати локальні інформаційні мережі в межах країни, регіону, корпорації, фірми, установи і т.д. Основу інформаційних ресурсів складають як матеріальні компоненти (різні технічні пристрої), так і не матеріальні (алгоритми, програми, технології), в тому числі інтелектуальні (технологічні новинки, креативний потенціал, інтелектуальні можливості).

Доцільність, особливості інформаційного забезпечення та напрями його розвитку зводиться до наступного:

- інформаційні процеси інтегруються у всі стадії життєвого циклу будь-яких товарів чи послуг;

- інформаційні процеси мають бути якісними, так як забезпечення їхньої якості відображається на якості товару чи послуги, їхньому ресурсозбереженні та безпеці;